

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 30 maja 2022 r.

BADK.DPK.133.73.2022

P10-30/22	Data wpływu petycji 22 kwietnia 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 26 maja 2022 r.

KOSZTY SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH

TEMAT

**ZWOLNIENIE Z OPŁAT SĄDOWYCH STRONY
DOCHODZĄCEJ ROSZCZEŃ W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH
ZDARZEŃ MEDYCZNYCH**

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Krzysztof Śnioszek.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 96 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, poprzez wprowadzenie zwolnienia z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych osób dochodzących roszczeń w sprawach dotyczących zdarzeń medycznych.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Wnoszący petycję jest zdania, że osoby chcące dochodzić roszczeń w sprawach dotyczących zdarzeń medycznych niezasadnie ponoszą „zaporowe” koszty wynoszące 5% wartości przedmiotu sporu.

Autor petycji uważa, że osoby dochodzące wskazanych roszczeń ponoszą znaczne koszty leczenia, rehabilitacji, opieki nad chorą osobą lub jej dochody doznały uszczerbku w związku z pogorszeniem stanu zdrowia. Wysokość roszczeń „sięga często setek tysięcy złotych”, co przekłada się na wysokość opłaty sądowej – „wynoszą kilkadziesiąt tysięcy złotych”.

W ocenie wnoszącego petycję, nakładanie wysokich opłat sądowych wpływa negatywnie na możliwość dochodzenia swoich praw w postępowaniu sądowym.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2257) określa zasady i tryb pobierania kosztów sądowych w sprawach cywilnych, zasady ich zwrotu, wysokość opłat sądowych w sprawach cywilnych, zasady zwalniania od kosztów sądowych oraz umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu zapłaty należności sądowych.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która wnosi do sądu pismo podlegające opłacie lub powodujące wydatki, chyba że ustawa stanowi inaczej. Opłata jest stała, stosunkowa albo podstawowa.

Opłatę stałą pobiera się w sprawach o prawa niemajątkowe oraz we wskazanych w ustawie niektórych sprawach o prawa majątkowe, w wysokości jednakowej, niezależnie od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia.

Opłata stała nie może być niższa niż 30 złotych i wyższa niż 10 000 złotych.

W sprawach o prawa majątkowe przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia ponad 20 000 złotych pobiera się od pisma **opłatę stosunkową** wynoszącą 5% tej wartości, nie więcej jednak niż 200 000 złotych.

Ustawa przewiduje szereg zwolnień z obowiązku uiszczania opłaty sądowej związanych z charakterem roszczenia oraz sytuacją indywidualną strony powodowej. Zwolnienia te zostały enumeratywnie wymienione w art. 96 przywołanego aktu prawnego.

Ustawa stanowi o możliwości złożenia przez stronę wniosku o zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych. Zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie jest wypełniane w oparciu o obowiązujący wzór.

Zwolnienie od kosztów sądowych przysługuje również osobom prawnym oraz „ułomnym” osobom prawnym jeżeli wykażą, że nie posiadają środków niezbędnych do pokrycia opłat.

W sprawach dotyczących realizacji zleconego zadania publicznego na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia ogrodowe, kościelne osoby prawne, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych **nie mają obowiązku** uiszczania opłat.

Innym organizacjom społecznym, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych w ich własnych sprawach prowadzonych w związku z działalnością społeczną, naukową, oświatową, kulturalną, sportową, dobroczynną, samopomocową, w zakresie ochrony konsumenta, ochrony środowiska i opieki społecznej.

INFORMACJE DODATKOWE:

Zgodnie z treścią **ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego** (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805) strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych

w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. W sytuacji gdy strona nie została zwolniona obowiązku ponoszenia kosztów cywilnych może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Podobne prawo przysługuje osobom prawnym i innym jednostkom organizacyjnym, którym ustawa przyznaje zdolność sądową.

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz